

DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE
SCHOOL OF CLASSICS AND HUMANITIES
DEPARTMENT OF GREEK PHILOLOGY
in collaboration with the
NATIONAL CENTRE FOR SCIENTIFIC RESEARCH "DEMOKRITOS"
INSTITUTE OF INFORMATICS AND TELECOMMUNICATIONS

INTERDEPARTMENTAL POSTGRADUATE PROGRAMME:
SPECIALIZATION IN ICTs AND SPECIAL EDUCATION – PSYCHOPEDAGOGY OF
INCLUSION

MASTER'S THESIS

**Teachers' opinions and attitudes regarding the inclusion of children
with ADHD and Autism in General Education**

Giannakopoulou Hellen, 502

Master's thesis submitted to the examiners committee for the completion of the Postgraduate Programme entitled "Specialization in ICTs and Special Education – Psychopedagogy of Inclusion" implemented by the Department of Greek Philology of the Democritus University of Thrace in collaboration with the National Centre for Scientific Research "Demokritos" – Institute of Informatics and Telecommunications.

Approved by the examiners committee:

Supervisor

Dr. Mantas Panagiotis Collaborating Researcher
Institute of Informatics and Telecommunications
E.K.E.F.E. "Democritus"

2nd Member:

Dr. Verdis Athanasios Associate Professor
E.K.P.A.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Μια νέα εκπαιδευτική έννοια που τα τελευταία έτη έχει εφαρμοστεί, είναι η συνεκπαίδευση ή συμπερίληψη. Η συγκεκριμένη εκπαιδευτική έννοια δίνει τη δυνατότητα στο εκπαιδευτικό σύστημα να εντάξει κάθε παιδί με αναπηρία ή νευροαναπτυξιακή διαταραχή. Ανώτερος σκοπός της συμπερίληψης εκτός από το γεγονός της εκπαίδευσης σε όλους, είναι η εξάλειψη των ανισοτήτων και την καταπολέμησης του αποκλεισμού, της περιθωριοποίησης, του ρατσισμού και των προκαταλήψεων.

Αντικείμενο της παρούσας εργασίας είναι οι απόψεις και στάσεις των εκπαιδευτικών σε σχέση με την συμπερίληψη των παιδιών με ΔΕΠΥ και Αυτισμό στην Γενική αγωγή. Η δομή της παρούσης μελέτης αποτελείται από βιβλιογραφική ανασκόπηση επιστημονικά τεκμηριωμένων ερευνών που έχουν μελετήσει το ζήτημα της συμπερίληψης στα παιδιά με ΔΕΠΥ και αυτισμό. Τα αποτελέσματα της συστηματικής ανασκόπησης έδειξαν επτά έρευνες οι οποίες ανέλυσαν σε βάθος το αντικείμενο μελέτης της παρούσας εργασίας. Η παρούσα εργασία με βάση τις έρευνες που συγκεντρώθηκαν, κατέληξε ότι οι εκπαιδευτικοί εκφράζουν μια θετική στάση στην εφαρμογή της συμπερίληψης, ωστόσο απαιτούν παραπάνω ενίσχυση και βοήθεια από την πολιτεία.

Λέξεις- Κλειδιά: εκπαιδευτική, μέθοδος, συμπερίληψη, συνεκπαίδευση, μαθητές, εκπαίδευση, ΔΕΠΥ, αυτισμός, εκπαιδευτικός.

Βιβλιογραφία

- American Psychiatric Association (2013). Diagnostic and statistical manual of mental disorders (5th ed.). Arlington, VA: *American Psychiatric Association*.
- Bal V. H., Kim S. H., Cheong D., & Lord C. (2015). Daily living skills in individuals with autism spectrum disorder from 2 to 21 years of age. *Autism*, 19(7), 774–784.
- Barkley, R. A., & Peters, H. (2012). The Earliest Reference to ADHD in the Medical Literature? Melchior Adam Weikard’s Description in 1775 of “Attention Deficit” (Mangel der Aufmerksamkeit, *Attentio Volubilis*). *Journal of Attention Disorders*, 16(8), 623–630.
- Baxter AJ, Brugha TS, Erskine HE, Scheurer RW, Vos T, Scott JG. The epidemiology and global burden of autism spectrum disorders. *Psychol Med*, 45(3), 601-13.
- Cook, B. G., & Odom, S. L. (2013). Evidence-Based Practices and Implementation Science in Special Education. *Exceptional Children*, 79(3), 135–144.
- De Filippis M., Wagner K.D. (2016). Treatment of Autism Spectrum Disorder in Children and Adolescents. *Psychopharmacol Bull*, 46(2), 18-41.
- De Lima TA, Zuanetti PA, Nunes MEN, Hamad APA.(2022). Differential diagnosis between autism spectrum disorder and other developmental disorders with emphasis on the preschool period. *World J Pediatr*.
- Dignath C., Rimm-Kaufman S., van Ewijk, R. (2022). Teachers’ Beliefs About Inclusive Education and Insights on What Contributes to Those Beliefs: a Meta-analytical Study. *Educ Psychol Rev* 34, 2609–2660
- Evans S, Owens J, Bunford N. (2014). Evidence-based psychosocial treatments for children and adolescents with attention-deficit/hyperactivity disorder. *Journal of Clinical Child & Adolescent Psychology*,43(4):527-551.
- Faras H., Ateeqi N.A., Tidmarsh L. (2010). Autism spectrum disorders. *Annals of Saudi Medicine*, 30(4), 295-300.
- Francisco M.P.B., Hartman M., Wang Y. (2020). Inclusion and Special Education. *Educ. Sci.*, 10(9), 238.

- Hajri M., Halayem S., Abbas Z., Yahi H.B., Jelili S., Mrabet A., Bouden A. (2022). Cognitive deficits in children with autism spectrum disorders: Toward an integrative approach combining social and non-social cognition. *Front Psychiatry*.
- Jordan A., Glenn C. McGhie-Richmod D. (2010). The Supporting Effective Teaching (SET) project: The relationship of inclusive teaching practices to teachers' beliefs about disability and ability, and about their roles as teachers. *Teaching and Teacher Education*, 26(2), 259-266.
- Mitiku, W. ., Alemu Y. & Mengsitu, S. . (2014) "Challenges and Opportunities to Implement Inclusive Education ", *Asian Journal of Humanity, Art and Literature*, 1(2), 118–135.
- Morina A. (2016). Inclusive education in higher education: challenges and opportunities. *European Journal of Special Needs Education*, 32,3-17.
- Lindner K.T., Scwab S. (2020). Differentiation and individualisation in inclusive education: a systematic review and narrative synthesis. *International Journal of Inclusive Education*
- Labrinopoulou M. (2022). The Views of Preschool Teachers on the Integration of Children with Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD) in Kindergarten. *Open Access Library Journal*, 9(8).
- Lord C., Brugha T.S., Charman T. et al (2020) Autism spectrum disorder. *Nat Rev Dis Primers*, 6(1), 5.
- Löytömäki, J., Laakso, ML. & Huttunen, K. (2022) Social-Emotional and Behavioural Difficulties in Children with Neurodevelopmental Disorders: Emotion Perception in Daily Life and in a Formal Assessment Context. *J Autism Dev Disord*.
- Luo Y., Weibman D., Halperin J.M., Li X. (2019) A Review of Heterogeneity in Attention Deficit/Hyperactivity Disorder (ADHD). *Brain Health and Clinical Neuroscience*,13.
- Russell A., Scriney A. & Smyth S. (2022). Educator Attitudes Towards the Inclusion of Students with Autism Spectrum Disorders in Mainstream Education: a Systematic Review. *Rev J Autism Dev Disord*
- Samson AC, Phillips JM, Parker KJ, Shah S, Gross JJ, Hardan AY. (2022). Emotion dysregulation and the core features of autism spectrum disorder. *J Autism Dev Disord*,44(7),1766-72.
- Siller M., Morgan L. Wedderburn Q., Fuhrmeister S., Rudrabhatla A. (2021). Inclusive

Early Childhood Education for Children With and Without Autism: Progress, Barriers, and Future Directions. *Frontiers in Psychiatry*, 12.

Qvortrup A. Qvortrup L. (2016). Inclusion: Dimensions of inclusion in education. *International Journal of Inclusive Education* , 22(7), 803-817.

Schuelka, M.J. (2018). Implementing inclusive education. K4D Helpdesk Report. Brighton, UK: *Institute of Development Studies*.

Stadler-Heer S. (2019). Inclusion. *ELT Journal*, 73(2), 219–222.

Syriopoulou –Delli C., Agaliotis I., Papaefstathiou E. (2018). Social skills characteristics of students with autism spectrum disorder. *International Journal of Development Disabilities*, 64(1), 35-44.

Thapar, A., Cooper, M., Eyre, O., & Langley, K. (2013). Practitioner review: what have we learnt about the causes of ADHD?. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 54(1), 3-16.

Vilayseck B. Doma K. Wilker-Gillan S. Speyer R. (2018). Peer Inclusion in Interventions for Children with ADHD: A Systematic Review and Meta-Analysis. *Biomed Research International*.

Volkmar F., Siegel M., Woodbury-Smith M., King B., McCracken J., State M. (2014). Practice Parameter for the Assessment and Treatment of Children and Adolescents with Autism Spectrum Disorder. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, 53(2), 237-275.

Wolraich M.L, Chan E., Froehlich T., Lynch R.L., Bax A., Redwine S.T., Ihyembe D., Hagan J.F. (2019). ADHD Diagnosis and Treatment Guidelines: A Historical Perspective, *Pediatrics*, 144 (4).

Youssef M. K., Hutchinson G. & Youssef F. F. (2015). Knowledge of and Attitudes Toward ADHD Among Teachers. Insights From a Caribbean Nation. *Sage Journals*, 5 (1), 1-8.

Αλευριάδου Α.Σ. Γκιαούρη Κ. (2016). Προβλήματα συμπεριφοράς σε άτομα με νοητική αναπηρία. *Εκδόσεις: Πεδία*, Αθήνα.

Γκαραβέλιας Κ., Λαμπαδάρη Ι. (2021). Συνεκπαίδευση μαθητών με Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος, *Θεωρία και Έρευνα στις Επιστήμες της Αγωγής*, 29, 7-32.

Ζώνιου-Σιδέρη Ε. Ντεροπούλου-Ντέρου Κ. Παπαδοπούλου (2017). Η έρευνα στην ειδική αγωγή, στην ενταξιακή εκπαίδευση και στην αναπηρία. Παράλληλη στήριξη.

Συλλογικός τόμος ΣΤ΄, Εκδόσεις: Πεδίο Αθήνα.

Σούλης Σ.Γ. (2006). Τόμος Α΄ Από το «Σχολείο του Διαχωρισμού» σε ένα «Σχολείο για όλους». *Εκδόσεις Τυπωθήτω* Αθήνα.

Χονδρομπίλας Γ. Γιαννιμίς Ρ. (2020). ΔΕΠΥ και συνεκπαίδευση. Απόψεις εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης*, 9, 902.